

love den høitærede Minister, at der ikke skal gaae mange Solemærker hen, inden han vil have Andragendet i sin Haand; men forsaavidt den høitærede Minister sagde, at han kun kunde udtale sig for sit Vedkommende, og at det væsentligt kom an paa, hvorledes Justitsministeren og vel det hele Ministerium opfattede Sagen, er jeg i nogen Tvivl om, hvorhen dette Andragende skal vende sig, og jeg kunde da have Øst til endnu at tillade mig at spørge den høitærede Minister, om det da er hans Mening, at et saadant Andragende bør stiles til ham eller til Justitsministeren eller til den samlede Regjering. Naturligviis tillader jeg mig dette Spørgsmaal, forbi jeg ikke saa ganske har opfattet den høitærede Ministers Mening i saa Henseende, og fordi det naturligviis er af Vigtighed, at Andragendet, naar det udfærdiges, bliver udfærdiget til og kommer til den Rette.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Jeg synes dog, det er underligt at ville betragte Rigsdagen som et Sted, hvor man raadfører sig om, til hvem en Person skal indgive sit Andragende. Det er iøvrigt aldeles ligegyldigt, til hvem et saadant Andragende stiles, thi det kommer altid paa rette Sted, om det ogsaa stiles til urette Sted.

Tfærhning: Her er kommet et meget vigtigt Spørgsmaal frem, som i Troesfriheds-sager har en stor Betydning, og det er, hvad denne Anerkjendelse betyder, og hvorledes den kan bringes tilveie. Dersom jeg har forstaaet den ærede Minister rigtig, saa er Anerkjendelsen af en dobbelt Natur; den ene, hvad jeg kunde kalde den egentlig kirkelige Anerkjendelse, og den anden, som jeg vilde kalde Kirkesamfundets borgerlige Anerkjendelse. Den kirkelige Anerkjendelse var jo den, der hovedsagelig skulde hvile paa Undervisningsministerens Besvømmelse af Forholdene, og den maatte jo under enhver Omstændighed medføre, at den i Grundlovens § 82 fastsatte Bestemmelse, at Medlemmer, der høre til Troesamfund, som ikke ere anerkjendte, skulle hde deres personlige Bidrag til Skolevæsenet, ophørte, og der behøvedes, saavidt jeg kan se, for at dette

Gode kunde naaes, som i visse Henseender er meget væsentligt, ikke Andet, end at Undervisningsministeren anerkjendte, at det var et Troesamfund af en saadan Besskaffenhed, at det ikke traadte den offentlige Sebelighed for nær, kort sagt, at det i kirkelig Henseende ikke stod i Modsetning til de Betingelser for Religionsfrihed, som ere givne i Grundloven. Dette vil upaatvivelig kunne givedes ad administrativ Veie — jeg kan ikke see, at det kan givedes ad anden Veie — og jeg kan heller ikke see, at det kan nægtes, naar et Troesamfund stiller sig frem med de Betingelser, som her omtales for det, der er Gjenstand for Forespørgslen. Den anden Anerkjendelse, hvorpaa den ærede Minister syntes at lægge den egentlige Vægt, og det var den, han kaldte Anerkjendelsen, tror jeg slet ikke kommer i Betragtning, saalænge vi holde os paa Religionsfrihedens Gebeet. Det er ikke nogen Nødvendighed, at Førelsen af Protokoller over Fødsler og Dødsfald og deslige skal være tilstede ved nogetsomhelst Samfund, og der er en høj Grad af Sandsynlighed for, at den Tid ikke ligger fjern, hvor Kirken slet ikke vil blive bebyrdet dermed, hvor det vil blive en borgerlig Ting, der i sin Natur er en borgerlig Ting. Forsaavidt denne Deel af Anerkjendelsen skulde tages med i Betragtning og det skulde overgives til et Samfund at optræde som Statsembedsmænd, thi det er det, som disse Samfunds Forstandere da komme til, da kan den, saavidt jeg skjønner, ikke givedes ad administrativ Veie, men maa givedes ved Lov, det maa netop være en af de Lovgivningsacter, som § 83 i Grundloven henpeger til, og saa bliver Spørgsmaalet af en ganske anden Natur. Et Troesamfund som kirkeligt Troesamfund kan godt leve her i Landet, uden at det behøver at have Ret til at føre disse Bøger over de kirkelige Handlinger; det kan føre dem for sit eget Vedkommende, og det vil det være nødt til, men uden at man giver det den Betydning, det forøvrigt har, uden at man optager dets Forstander mellem Statens Embedsmænd; men det kan ikke godt bestaae, saalænge man bebyrder Medlemmerne af det med en dobbelt Afgift, en, som hører til for at bære Omkostningerne ved Samfundets egen kirkelige Tilværelse, og en, som skal udredes